

Morgenmadscafé

Trivselsindsats

Indsatsen "Morgenmadscafé" indebærer, at elever på FGU hver morgen tilbydes et gratis måltid i fællesrummet sammen med deres undervisere. Måltidet skaber en tryk og struktureret start på dagen, styrker fællesskabet og gør eleverne mere læringsparate. Indsatsen styrkes med elevinddragelse, som hos FGU Fårevejle har budt på faste pladser og en udvidet buffet. Der arbejdes bevidst med fire motivationsformer: praksis-, mestrings-, perspektiv- og relationsmotivation. Resultatet er øget deltagelse, færre mobiler og mere samvær.

Titel: Morgenmadscafé

På FGU Fårevejle er det et krav, at eleverne skal tilbydes et vederlagsfrit måltid. Indsatsen "Morgenmadscafé" er derfor en naturlig integreret del af skolens hverdag. Hver morgen mødes elever og undervisere i fællesrummet og spiser gratis morgenmad sammen. Dette styrker ikke blot fællesskabet, men skaber også en tryk og struktureret begyndelse på dagen, som gør eleverne mere læringsparate. Den uformelle samtale ved morgenbordet styrker også relationerne – både mellem elever og undervisere.

Implementering

Morgenmadscaféen blev i sin nuværende form opstartet som en del af projekt "Bedre Mental Trivsel" i 2023. Dengang mødte eleverne direkte ind i fællesrummet, hvor morgenmaden bestod af hjemmebagte boller med smør, ost og marmelade. Senere samme år blev elevrådet inddraget, og der blev sat fokus på at gøre fællesrummet "Agoraen" i Fårevejle mere indbydende til samvær og arbejde.

En elevhøring viste, at mange elever fravalgte caféen, fordi de ikke vidste, hvor de skulle sidde, hvem de skulle sidde med, og fordi de frygtede at sidde alene. Eleverne ønskede også et bredere morgenmadsudvalg. Det resulterede i, at morgenmadscaféens starttidspunkt blev rykket til kl. 8.15, så eleverne tjekker ind på deres hold, inden de går til morgenmaden i fællesrummet. I Agoraen har hvert hold fået et fast bord, hvor underviserne sidder med. Derudover er buffeten blevet udvidet. Dette var for at styrke sammenholdet og ejerskabet, men også for at se om, ændringerne ville nedbringe fravær for at komme for sent.

Indsatsen arbejder bevidst med fire former for motivation:

Praksismotivation: Praksismotivation handler om de praktiske opgaver, der skal udføres – herunder proces, udregning, budget, materiale- og værktøjskendskab.

Mestringsmotivation: Mestringsmotivation handler om, at eleverne lærer at sætte deres styrker i spil (De 24 styrker), og løse opgaver i mindre grupper.

Perspektivmotivation: Perspektivmotivation tager udgangspunkt i elevernes egne idéer, perspektiver og ønsker. Indretningen af morgenmadsmiljøet er skabt som en tryk og hyggelig base til det pædagogiske måltid, hvor elevernes udsagn og visioner gribes og omsættes.

Relationsmotivation: Relationsmotivation handler om at samarbejde og problemløse – både i små grupper og give eleverne en følelse af ejerskab og tilhørsforhold som FGU-elever.

Ændringerne blev drøftet og koordineret i personalegruppen, og eleverne blev inddraget via elevråd og stamhold. Indsatsen har bygget på en lavpraktisk tilgang, hvor man startede med de lavthængende frugter – eksempelvis var det enkelt at udvide morgenmadstilbuddet til også at indeholde havregryn, yoghurt og frugt. En vigtig forudsætning for indsatsen har været løbende refleksion i personalegruppen over pædagogiske principper og viljen til at justere praksis, når virkeligheden kalder på det.

Erfaringer/effekt:

Morgenmadscaféen er blevet evalueret løbende blandt andet gennem elevrådsmøder, og har gennemgået mindre justeringer hen ad vejen. Der er en tydelig stigning i antallet af elever, der deltager i morgenmadscaféen – siden omlægningen i august, har 30-35 elever dagligt benyttet tilbuddet, hvilket er en positiv stigning sammenlignet med tidligere.

Den uformelle samtale omkring bordene er øget betydeligt, mens brugen af mobiltelefoner er faldet, hvilket er positivt for samværet og relationsarbejdet. Samlingen i fællesrummet skaber desuden en naturlig ramme for fællesbeskeder, f.eks. om kommende ture eller små fejringer som fødselsdagssang. Der er ført løbende registreringer over fremmødet, og det er tydeligt, at underviserens tilstedeværelse har stor betydning for, om eleverne deltager – der er færre fremmødte, hvis en underviser er syg eller på kursus.

”Noget af det første var ændringen af vores pædagogiske måltid, hvor vi ud fra elevudsagn ændrede i rammer og udvidelsen af ”morgenmadbuffeen”. Det medførte markant flere elever til fællesspisningen.

Samlet kan vi se, at vores indsatser har stor effekt i elevdeltagelsen. Vi har set, at eleverne nu selv kan gå til lokalet, fordi der er stor forudsigelighed og tryghed. Samtidig har vi registreret, at samtalen omkring bordene er steget betragteligt, og brug af mobiltelefoner er faldende, hvilket er rigtig godt for samværet.”

– Skoleleder, Birthe Sloth Nielsen

Eleverne fortæller, at det nu føles tryggere at møde op, fordi de kan følges fra stamlokalet og ved, at deres faste bord venter på dem. Det skaber forudsigelighed og genkendelighed, hvilket er afgørende for mange unge. Det samme bord anvendes til frokosten. Eleverne gør også brug af den udvidede morgenmadbuffet.

Ønsker man at igangsætte eller videreudvikle en lignende indsats, kan man kontakte FGU Fårvejes lærerteams for Omsorg & Sundhed, Musik & Kunstnerisk produktion og Håndværk+ - herunder Hanne, Henning, Trine, Cecilie og Thomas.

Undervisnings- og trivselsforløb

Fagtema/Hold: Alle hold	Tema for forløbet: Morgenmadscafé	
Fag der undervises med: PASE og sociale aktiviteter	Varighed af forløbet: Sommeren 2024 og fremadrettet	
Mål med forløbet:	Målet med forløbet er at styrke elevernes sociale kompetencer ved at mødes i et fællesrum og give hinanden en god start på dagen.	
Kort beskrivelse af forløbet:	Indsatsen ”Morgenmadscafé” indebærer, at elever og undervisere hver dag mødes i fællesrummet og spiser morgenmad sammen. Det styrker fællesskabet og skaber en tryk og struktureret begyndelse på dagen, som gør eleverne læringsparate. Den uformelle samtale ved morgenbordet styrker relationerne – både mellem elever og undervisere.	

Konkrete læringsmål, og hvordan de præsenteres for eleven:	Indsatsen har særligt fokus på elevernes motivation. Derfor tages der højde for elevernes udsagn og visioner for en tryk og hyggelig base til det pædagogiske morgenmåltid og samlingsmiljø.
Undervisningsaktiviteter	- Drøftelse af pædagogiske principper i personalegruppen. Hvad ser vi og hvad vil vi? Villighed til at ændre praksis. - Inddragelse af eleverne (elevråd og stamhold). Hvad er ønskerne og hvad er realistisk? - Praksismotivation: handler om de praktiske opgaver, der skal udføres – herunder proces, udregning, budget, materiale- og værktøjskendskab. - Mestringsmotivation: handler om, at eleverne lærer at sætte deres styrker i spil (De 24 styrker), og løse opgaver i mindre grupper. - Perspektivmotivation: tager udgangspunkt i elevernes egne idéer, perspektiver og ønsker. Indretningen af morgenmadsmiljøet er skabt som en tryk og hyggelig base til det pædagogiske måltid, hvor elevernes udsagn og visioner gribes og omsættes. - Relationsmotivation: handler om at samarbejde og problemløse – både i små grupper og give eleverne en følelse af ejerskab og tilhørsforhold som FGU-elever.
Organisering af undervisningen, der tager højde for deltagerforudsætninger	Tidspunktet for morgenmadscaféen er rykket til kl. 8:15, så eleverne tjekker ind ude på holdene inden morgenmaden. I fællesrummet har hvert hold et fast bord, hvor underviserne sidder med. Elevernes stemmer inddrages, så morgenmadstilbuddet er udvidet med ønsker til buffeten. Dette er for at styrke sammenhold, ejerskab, men også for at se, om fraværet kan nedbringes.
Interne/eksterne samarbejdspartnere?	Intern: Alle medarbejdere på tværs af skolen.
Bedømmelseskriterier fra læreplan/fagbilag som indgår i dette forløb:	De sociale kompetencer indgår i elevernes forløbs- og progressionssamtaler.
Dato for evaluering og justering:	Løbende evaluering.